

Internet in de industrie 1995-2000

Kees van den Berg en Andries Kuipers ¹

Sinds 1995 vraagt het CBS in het onderzoek naar automatisering bij bedrijven of deze een internetaansluiting hebben. Hieruit komt naar voren dat de grote groei van het aantal bedrijven met internet plaatsvond tussen 1997 en 2000. In 1995 en 1996 hadden respectievelijk 11 en 13% van de bedrijven een internetaansluiting. Eind 2000 zal dit 56% zijn.

Deze groei is ook sneller gegaan dan de bedrijven destijds zelf verwachtten. In 1996 bijvoorbeeld dacht 23% van de bedrijven zelf dat zij eind 1998 een internetaansluiting zouden hebben. Uiteindelijk bleek dit met 42% bijna het dubbele te zijn.

Daarnaast blijkt dat de industrie in vergelijking met andere sectoren, hoog scoort met betrekking tot het aantal bedrijven met internet. Zo verwacht 68% van de industriële bedrijven eind 2000 gebruik te maken van het internet en 17% verwacht dan ook daadwerkelijk langs elektronische weg orders en opdrachten te ontvangen.

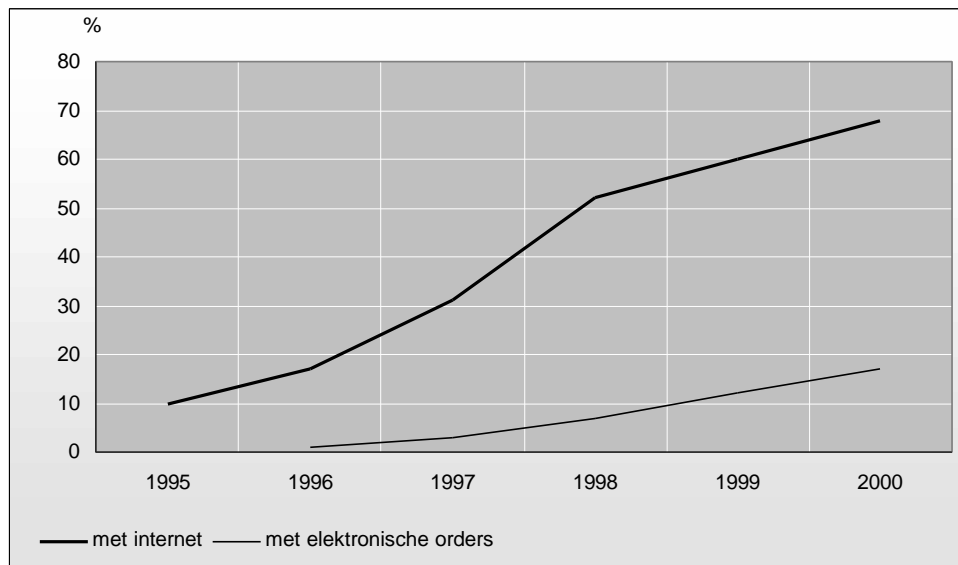
Internet binnen de industrie

In 1995 was het aantal bedrijven dat een aansluiting had op het internet nog beperkt. Voor de industrie als geheel bedroeg dit 10% van het totaal aantal bedrijven. Er was een duidelijk verschil tussen de onderscheiden bedrijfstakken. De 'Textiel- en lederindustrie' en de 'Metaal-, machine-, apparaten- en transportmiddelenindustrie' bleven met respectievelijk 7% en 5% wat achter. De 'Voedings- en genotmiddelenindustrie' (met 18%) en 'Papier-, karton- en grafische industrie' (met 22 %) liepen wat voor. Ook in 1998 zijn er nog duidelijke verschillen tussen de bedrijfstakken. De verwachting van de bedrijven is echter dat voor eind 2000 de verschillen tussen de bedrijfstakken binnen de industrie zullen zijn genivelleerd. Het aantal bedrijven met internet zal dan rond de 70% liggen.

Verschillen tussen sectoren

Binnen de 'Industrie en Energie' en de 'Financiële en zakelijke dienstverlening' verwachten zo'n 70% van de bedrijven eind 2000 een internetaansluiting te hebben. Deze sectoren hebben hiermee relatief het grootste aantal bedrijven met internet. De 'Bouwnijverheid' blijft hier met een verwacht percentage van 40% ver bij achter. Deze verschillen waren ook in eerdere jaren al zichtbaar. De 'Bouwnijverheid' en de 'Landbouw' bleven altijd al wat achter, terwijl de 'Zakelijke dienstverlening' - o.a. Banken, Verzekeringsbedrijven, Computerservicebureaus en Architecten - altijd al wat voor lag op andere sectoren.

Grafiek: Bedrijven met internet en elektronische orders in de industrie

¹ Kees van den Berg (email: cbrg@cbs.nl) en Andries Kuipers (email: akps@cbs.nl) zijn werkzaam bij de Divisie Landbouw, Nijverheid en Milieu van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Grotere bedrijven hebben vaker internet

In het algemeen is het zo dat grotere bedrijven vaker een internetaansluiting hebben dan kleinere bedrijven. Eind 2000 verwacht 85% van de grootste bedrijven een internetaansluiting te hebben. Bij de kleinste bedrijven is dit slechts bij één op de twee bedrijven het geval. De verschillen waren in 1995 al zichtbaar en bestaan nog steeds.

Zakelijk gebruik beperkt

Naast het internet, waarvan het aantal gebruikers sterk groeit, bestaan er nog steeds andere elektronische netwerken. Deze netwerken worden door (groepen van) bedrijven gebruikt ten behoeve van bijvoorbeeld onderling betalingsverkeer, het doen van bestellingen en logistieke handelingen. Het percentage bedrijven dat daadwerkelijk langs elektronische weg - internet en/of andere netwerken - orders ontvangt zal eind 2000 naar verwachting 12% zijn. Deze activiteit is sterk gegroeid, want in 1996 kwam dit bij bedrijven praktisch nog niet voor. Ook hier loopt de industrie wat voor op andere sectoren. Van de industriële bedrijven verwacht 17% eind 2000 elektronisch orders te ontvangen. In de 'Bouwnijverheid' verwacht slechts 5% van de bedrijven op deze manier omzet te behalen. Binnen de industrie schieten de 'Uitgeverijen en drukkerijen' er op dit punt wat uit. Binnen deze groep ontvangt bijna één op de drie bedrijven elektronisch orders. Gezien de aard van het product van deze bedrijven is dit wellicht te verklaren. Het gaat hier immers voor een deel om producten die ook daadwerkelijk langs elektronische weg gemaakt en geleverd kunnen worden.

Ook ten aanzien van het zakelijk gebruik van elektronische netwerken is er een structureel verschil tussen de grotere en de kleinere bedrijven. Hoe groter het bedrijf, hoe groter de kans op het zakelijk gebruik.

Tabel. Aantal bedrijven met internet en bedrijven die elektronisch orders en opdrachten ontvangen

	Aantal bedrijven									
	w.v. met internet						w.v. bedrijven die langs elektronische weg orders en opdrachten ontvangen			
	1998	1995	1996	1997	1998	2000 ²⁾	1996 ³⁾	1997 ³⁾	1998	2000 ²⁾
	%									
Industrie en energie	15.975	10	17	31	52	68	1	3	7	17
w.v. Voedings- en genotmiddelenindustrie	2.599	18	12	20	40	66	0	2	1	17
Textiel- en lederindustrie	795	7	12	22	49	66	0	4	9	16
Papier-, karton- en grafische industrie	2.329	22	36	61	60	71	3	3	11	30
w.v. Papierindustrie	286	.	.	52	56	77	.	.	8	20
Uitgeverijen en drukkerijen	2.043	.	.	62	61	70	.	.	12	31
Aardolie-, chemie-, rubber- en kunststofind.	1.162	15	23	39	60	73	1	3	9	16
w.v. Aardolie- en chemische industrie	501	.	.	56	71	79	.	.	7	14
Rubber- en kunststofindustrie	661	.	.	25	52	69	.	.	10	19
Metaal-, machine-, apparaten- en transportmiddelenindustrie	6.518	5	13	28	57	68	0	5	8	15
w.v. Basismetalaalindustrie	151	.	.	32	46	67	.	.	10	17
Metaalproductenindustrie	2.790	.	.	30	49	64	.	.	5	12
Machine-industrie	1.837	.	.	25	67	72	.	.	10	17
Elektrotechnische industrie	1.013	.	.	39	65	76	.	.	11	22
Transportmiddelenindustrie	727	.	.	12	55	65	.	.	9	11
Overige industrie (incl. delfstoffenwinning)	2.492	2	14	23	42	64	2	2	5	11
Electriciteit, gas en water	80	38	62	67	66	70	x	x	8	11
Bouwnijverheid	12.413	4	4	14	27	40	0	2	2	5
Handel	33.087	7	12	21	38	50	2	3	7	13
Transport en communicatie	6.209	10	12	24	38	52	2	2	7	12
Financiële en zakelijke dienstverlening	16.655	21	22	41	57	70	3	5	9	14
Overige dienstverlening	13.455	16	12	28	37	58	1	4	5	8
Landbouw en visserij	3861	4	7	12	27	45	0	1	2	5
Totaal	101.655	11	13	26	42	56	1	3	6	12
w.v. 5 tot 20 werknemers	71.583	8	9	20	36	49	1	2	5	10
20 tot 100 werknemers	24.360	14	20	34	53	67	2	5	8	15
100 en meer werknemers	5.712	32	43	61	71	85	3	6	12	20

1) Bedrijven met 5 of meer werknemers.

2) Prognose van de bedrijven.

3) Alleen via internet.

Opzet van het onderzoek.

De gegevens zijn ontleend aan de jaarlijkse 'Automatiseringsenquête'. Dit onderzoek betreft de administratieve automatisering bij bedrijven met 5 of meer werknemers. De beschreven populatie omvat ca. 100 000 bedrijven. De hier gepresenteerde uitkomsten zijn gebaseerd op een steekproef van 7 000 bedrijven, waarbij de bedrijven met 50 of meer werknemers allemaal werden geënkquêteerd.

Naast gegevens over het gebruik van elektronische netwerken (w.o. internet) worden gegevens verzameld over het aantal computers, automatiseringspersoneel en -kosten en de investeringen in automatiseringsmiddelen